

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

2 Quis poßit interdicti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

C. *Quasuit de his, quae sunt à maiori parte Capituli, ibi Interdictum sine tuo, & aliorum consensu fratrurn possum observare non debes, &c.* Vbi uterque consensus videtur requiri, quamvis non satis explicetur utrumque esse necessarium. At vero supra annotavimus, tractando de suspensione, hæc, & similia iura contraria consuetudine, Episcoporum præscriptione derogata esse: atque ita potest Episcopus sine consensu Capituli interdictum ferre tam in clericos, quam in illos, quod etiam satis confirmat capit. 3. de consuetudine in 6. & iuuat capit. 3. extra eodem. Et hæc sufficiunt de ordinaria potestate.

conditum est, ut constet ex principio ipsius ca. & ratione eius. Vnde generalius posset hoc probari ex ca. *Quasuit*, de his quae sunt à maiori parte Capituli, ibi *Interdictum sine tuo, & aliorum consensu fratrurn possum observare non debes, &c.* Vbi uterque consensus videtur requiri, quamvis non satis explicetur utrumque esse necessarium. At vero supra annotavimus, tractando de suspensione, hæc, & similia iura contraria consuetudine, Episcoporum præscriptione derogata esse: atque ita potest Episcopus sine consensu Capituli interdictum ferre tam in clericos, quam in illos, quod etiam satis confirmat capit. 3. de consuetudine in 6. & iuuat capit. 3. extra eodem. Et hæc sufficiunt de ordinaria potestate.

De potestate vero delegata, seu ex commissione, si de facto inquiratur, qui illam habeant, non est res, quæ sub scientiam cadat: nam pendet ex voluntate delegantis. Si vero de capacitate agatur, qui scilicet sint capaces huius potestatis, & à quibus delegari possit, hoc satis tractatum est de celsuris in communi, nec aliquid speciale hic occurrit. Cætera vero, quæ hic desiderari possent, complebuntur sectione sequenti propter habitudinem, quæ inter eum, qui interdicere, & eum, qui interdicti potest, interuenit.

SECTIO II.

Qui possint interdicti.

De interdicto locali.

SUPPOSITIS diuisionibus interdicti superius traditis. Dicendum est primo, locum tam generalem, quam particularem interdicti posse. Hoc satis constat, ex doctrina data circa ipsas diuisiones. Quæri autem potest primo, an vniuersa Ecclesia interdicti possit, vel, quod idem est, vniuersa terra: nam, quantum ad spacia locorum, Ecclesia ex se per vniuersum modum extenditur. Certum est igitur, neminem præter Romanum Pontificem posse vniuersam Ecclesiam interdicere: neque etiam Concilium generale sine approbatione, & consensu ipsius Pontificis, saltem ipso viuente: quia nullus habet absolutam iurisdictionem in vniuersam Ecclesiam præter ipsum Pontificem: interdictum autem sine iurisdictione poni non potest. Dico autem, *ipso viuente*, quia vacante Sede Apostolica, generale Concilium rite congregatum vniuersalem hanc iurisdictionem habet, quoad vim directiuam, & coerciuam saltem pro eo tempore: de quo alias. Summus ergo Pontifex potest in vniuersam Ecclesiam interdictum indicere, diuisione, seu distributive, id est in quamcunque Ecclesiam partem: quia in quamcumque habet sufficientem iurisdictionem, & ubique potest subesse aliquando legitima causa vtendi illa, ut per se clarum est. Collectiue autem loquendo de tota Ecclesia, quamuis nude & quasi speculatiue, considerando, vel potestatem ex parte Pontificis, vel capacitatem ex parte loci, ex neutro capite repugnet tale interdictum: quia potestas Pontificia vniuersalissima est, & in ipso loco non potest fingi repugnancia, propter solam amplitudinem eius: nihilominus tamen, moraliter loquendo: tale interdictum est impossibile: quia nec potest occurrere legitima causa ad illud imponendum, neque esse in Ecclesia ædificationem, sed potius in destructionem.

Deinde interrogari potest, quantus locus interdicti possit ab Episcopis summo Pontifice inferioribus. Hæc autem loci quantitas non potest mensurari per locales terminos physicos, ut sic dicam nam hoc modo ex parte loci non repugnat amplissimum quemque locum interdicti, ut ex superiori puncto facile constat. Solum ergo tractari potest de

terminis iurisdictionis. Et hoc modo, certum est, totam diocesim cuiuscumque Episcopi posse ab eo interdicti, non tantum diuisione quamcumque partem eius, sed etiam collectiue simul totam: quia habet Episcopus sufficientem iurisdictionem in totam diocesim ad hunc effectum, & aliquando potest interuenire sufficiens causa, quamuis rara sit, nã grauisima, & valde generalis esse debet. Neque oportet excipere loca ex præterita interdicti contenta, quia illa etiam generali interdicto comprehenduntur, ut constat ex cap. *Cum inter*, de Consuetudine, & ex aliis supra tractatis.

Solum ergo superest interrogandum, an possit Episcopus particularis generalem interdicti sententiam extra terminos suæ diocesim extendere ex vi ordinariæ iurisdictionis: nam de delegata superiore, & habente iurisdictionem magis vniuersalem, nulla est difficultas. Ad hoc autem breuiter dicendum est, per se, directe non posse, quia extra suam Diocesim iurisdictionem non habet: sententia autem sine iurisdictione lata nulla est. Indirecte autem, & quantum necesse est, ut interdictum latum in totam Diocesim propriam non contemnatur aliquantulum extendi potest extra terminos propriæ Diocesim virtute iuris communis, quod hanc extensionem fecit, vel totum illum locum subiecit, quantum ad hunc effectum, Episcopali iurisdictioni in cap. *Siquis*, de Sentent. excommun. in sexto, ut in disput. prim. huius materiæ latius diximus. Dices, aliquando potest Episcopus interdicere personam existentem in aliena Diocesi: ergo & locum. Item potest interdicere subditum alterius Diocesim, si in propria versetur, & in ea delinquit: ergo etiam poterit locum alterius Diocesim interdicere, si suus subditus in eo versetur, & in eo delinquit. Ad priorem partem responderetur negando consequentiam, quia persona potest mutare locum, & manere sub iurisdictione eiusdem Episcopi, si non mutet domicilium: & in eo casu potest Episcopus subditum suum in aliena Diocesi existentem interdicere, quia in illum retinet iurisdictionem, ut latius diximus de censuris in communi. Secus autem est de loco, quia in illum nullam iurisdictionem habet. Similiter ad aliam partem negatur consequentia quia persona delinquens in alterius Diocesi sit et subdita ratione delicti: locus autem, in quo alienus subditus peccat, non propterea subiicitur Episcopo ipsius delinquentis sed potius ipse delinquens subditur Episcopo loci: quia in ipso, & non in loco existit causa, & culpa delicti. Quæ ratio, etiam in interdicto speciali loci, locum habet & ideo in illo etiam tota hæc doctrina procedit. Est etiam alia ratio, quia interdictum loci non tam est graue in loco, quam personarum, quæ ad locum pertinent, non potest autem vnus Episcopus propter delictum sui subditi, personam sibi non subditam grauari interdicendo locum ipsorum in aliena Diocesi existentem, etiam si in illa proprius subditus peccet. Atque hæc ratio (ut hoc obiter expediamus) etiam probat, quamuis vnus Episcopus possit personale interdictum speciale ferre extra propriam Diocesim, non tamen generale, quia ferret illud in personas sibi non subditas, quod facere non potest.

Tandem dubitari potest, an loca non sacra, seu rebus diuinis non deputata interdicti possint. Quod quidem dubium non habet in interdicto generali, nam ex dictis superius disputatione 32. constat, interdictum generaliter aliquo loco, interdicti omnia particularia loca etiam non sacra, de interdicto autem particulari oritur nonnulla dubitatio ex consuetudine Ecclesiæ: quia per illud nunquam solet dub. interdicti nisi aliquod templum, seu Ecclesia in contrarium vero est, quia non videtur vlla ratio, cur non possit locus non sacer per se solus interdicti, sicut interdicti ut pars alicuius loci vniuersalis. Et reuera

renera hoc ita est, si nudam potestatem, & absolute non repugnantiam consideremus. Tamen, moraliter loquendo, id non fit, quia esset inutile, & superuacaneum, locum alias non deputatum ad diuina officia particulariter interdiceret, si loca sacra ad illud munus destinata manerent libera: quod non ita est in interdicto generali: quia interdicens omnia loca ad diuina officia grauius multo sit interdictio Ecclesiarum, eum etiam extra illas non possint diuina celebrari. Quod si quis fingat interdictum in primis Ecclesiam, vel Ecclesias? deinde vero interdictum speciatim aliqua loca particularia, præsertim priuata oratoria, aut totam aliquam domum, &c. Facile concedam hoc recte fieri posse, quia interdum habere potest & causam, & vtilitatem moralem, & aliunde non est repugnantia: quod, si hoc non est in vlu, ideo est quia facilius feruntur generalia interdicta localia. Et hæc de loco.

De interdicto personaliter.

^{Regula generalis.} ^{Syluest.} ^{Naunus.} **D**ico secundo, omnes personæ, quæ excommunicari possunt, possent etiam interdici, quantum est ex parte personæ, si reliqua concurrant, id est, causa, iurisdicção sufficiens. Ita Syluest. *Interdictum*, 3. in principio, Nauarrus ca. 27. num. 168. & reliqui omnes. Et ratio est, quia ex parte fidelium eadem est capacitas ad quamcumque censuram, si ex parte iudicis, seu sententiæ aut legis omnia etiam necessaria concurrant. Videantur supra dicta de censuris in communi.

^{Regula generalis.} ^{Syluest.} ^{Naunus.} **Sed** præter hæc communia, quædam specialia notanda sunt. Primum est, Episcopos non posse interdici per sententiam, seu generalem legem, per quam interdiciuntur omnes, qui hoc, vel illud delictum fecerint, quia ita statutum est in cap. *Quia periculosum*, de Sententia excommunicationis, in 6. quem textum supra agentes de suspensione late exposuimus: quia in hoc æquiparantur suspensio, & interdictum. Secundum est, non solum particulares personas, sed etiam communitates interdici posse: in quo etiam differt interdictum ab excommunicatione, & cum suspensione continet: quæ est sententia communis & certa, sumiturque ex cap. *Si sententia*, de Sententia excommunicationis in 6. & ex dictis supra inter explicandum diuisionis interdicti: & infra afferemus varia iura, in quibus huiusmodi interdictum ipso facto incurrendum in communitatem fertur. Quomodo autem tale interdictum liget singulas personas, vel communitatem, in superioribus explicatum est: nam quantum ad actus, seu effectus, qui non possunt exerceri nisi per particulares personas, liget singulas, ne inutile sit interdictum, ut dicitur in dict. cap. *Si sententia*, quamuis non liget illas per se, seu ratione sui, sed ut partes sunt talis communitatis. Hinc etiam proprium est huius censuræ, ut non solum ferri possit in personam certam vnā, vel plures: sed etiam confusè, & generatim in multitudinem aliquam personarum singulas ligando quoad actiones proprias, & personales: quod in suspensione non inuenitur. Imo etiam eas interdicens sine culpa earum, vel totius communitatis ut sic, ut postea videbimus: quod etiam in suspensione non contingit, quia necessaria saltem est culpa communitatis.

^{Regula generalis.} ^{Syluest.} ^{Naunus.} **Hinc** vero nascitur dubium, an hoc generali modo possint interdici infantes, seu perpetui amentes: nam per particulare interdictum personale certum est non posse: quia tale interdictum non fertur nisi propter propriam culpam, cuius hæ personæ capaces non sunt: Interdictum autem generale potest ligare aliquem sine propria culpa, & ideo de illo est specialis dubitatio. Nam propter hanc rationem Nauarrus in Summa cap. 27. num. 168. absolute dicit hos infantes comprehendi interdicto generali,

A Sed circa hanc dubitationem videnda sunt supra dicta de personis, quæ excludendæ sunt à loco interdicto, tempore diuinorum officiorum, ubi diximus, non esse necessarium excludere has personas vsu rationis carentes. Eadem ergo ratione hic dicendum censo, has personas non ligari huiusmodi interdicto, quia hæc censura est veluti priuatio quadam moralis diuinorum priuatio autem supponit capacitatem in eo, qui priuatur: cum ergo hi non sint capaces diuinorum officiorum, priuari non possunt, vel ligari hac censura. Præterea, quia vel isti ligantur, eo quod directe obligentur: & hoc dici non potest, quia illi non sunt capaces obligationis: vel ex eo quod alij, scilicet ministri Ecclesiæ obligentur ad vitandos illos in diuinis officiis: & hoc etiam non est verum, quia ministri Ecclesiæ non obligantur ad vitandum alium, nisi supposito quod ille ligatus sit. Atque ita sentit Syluest. *Interdictum*, 2. Particul. 17. nam dicit, interdicto populo, interdicti impuberes, si sint doli capaces: vnde secus esse sentit, si non sint doli capaces. Item Couarruias capit. *Alma*, 2. part. 5. num. 5. qui tamen addit, non tantum impuberes doli capaces, sed etiam minorem vsum rationis habentes, si iam sciunt discernere diuina esse etiam capaces interdicti. Sed iam in superioribus dixi, necessarium esse vsum rationis, qui ad peccandum sufficit, & hoc probant rationes factæ: quicumque autem habet hunc rationis vsum, dicitur in presenti doli capax, & ideo non oportet medium illud distinguere inter infantes non videntes ratione, & doli capaces. Eandem sententiam tenet Corduba in Summa Hispan. questione 60. qui addit, hos infantes carentes vsu rationis, cum non comprehendantur interdicto personali, posse audire Missam, & diuina officia in loco non interdicto. Sed in hoc non sibi constat, quia puer carens vsu rationis, de quo agimus, nullibi potest vere, ac moraliter audire diuina: & ideo nullibi prohibetur assistere eo modo, quo materialiter, seu corporaliter potest: neque est magis capax prohibitionis, quæ in personas resiliat ex interdicto generali locali, quam prohibitionis, quæ fit per interdictum personale.

D Speciale vero dubium hic habet, an huiusmodi infantes priuentur saltem Ecclesiastica sepultura propter interdictum generale personale. Et ratio dubitandi est, quia propter interdictum generale locale priuantur sepultura: ergo & propter personale, nam est eadem, vel maior ratio: quia personale interdictum magis directe respicit personas, & quia priuatio sepulturæ non requirit vsum rationis in eo qui priuatur. Nihilominus responderetur, hos infantes non comprehendi hoc interdicto, etiam quoad hunc effectum. Est autem ratio differentie, quia interdictum personale afficit personas, locum autem ipsum habitum relinquit, ut sic dicam: & ideo cum tale interdictum per se, ac directe non liget has personas, non est cur à loco non interdicto expellantur quoad sepulturam Ecclesiasticam. At vero locale interdictum afficit locum, & absolute prohibet in illo fieri Ecclesiasticam sepulturam, qualis erit, etiam si infans sepeliatur: & ideo non est similis ratio. Est item differentia in ipso interdicto locali quoad hunc effectum, vel alios, quia hic effectus exercetur circa corpus inanimatum, & ita non requirit vsum rationis ex parte illius: ex parte autem viuientium æque potest eos obligare ad non sepeliendum infantium corpora, sicut adultorum.

Hic vero tertio inquiri potest, si tempore, quo interdictum latum est, infans nondum utatur ratione: durante vero interdicto ad vsum rationis perueniat, an statim incipiat interdicto ligari. Item: que dubitari potest de persona, quæ tempore, quo lata est sententia, nondum erat pars communitatis: durante vero interdicto, illi coniungitur: & pro-

Conclusio.

Glossa.

Panorm.

Syluest.

10
Conclusio
etiam in lo-
cali inter-
dicto proce-
dit.

Bartholus.

11
Quantum
dubium.
Num per
generale in-
terdictum
personale
possit quis se
ipsam inter-
dicere.
Ratio dubi-
tandi.

portionale dubium locum habet in interdicto lo-
cali, si noua capella, vel nouum cæmeterium adiu-
gatur Ecclesie interdictæ. Ad quod breuiter dicen-
dum est, in eo casu puerum statim ac ratione vri in-
cipit, simul etiam incipere interdicto ligari. Quæ est
communis opinio Canonistarum, qui idem dicunt
de infantibus de nouo natis durante interdicto per
plures annos, cum Glossa in cap. Si sententia, de Sen-
tentia excommunicationis, in 6. verbo, Non compe-
tant, & Panormitano in cap. Quoniam, de offic. or-
din. in principio, & cap. Cum in partibus, de Verborum
signif. in principio. Idemque dicendum est de eo,
qui durante interdicto, de nouo fit membrum com-
munitatis interdictæ, vt notauit Syluester, Interdi-
ctum, 2. vers. 9.

Ratio est, quia iam ille est capax interdicti, & aliū-
de est, vel sit pars communitatis, vniuersæ interdi-
cta est, & ideo statim participat vinculum eius: nam
ad hoc nec requiritur culpa in tali persona, neque
etiam oportet, vt à principio ligata fuerit: nam sen-
tentia prius lata eandem vim semper habet, & quasi
continue influit in totam illam communitatem. Et
in hoc est differentia inter generale interdictum com-
munitatis, & speciale, etiam si hoc in plures, vel o-
mnes personas de collegio feratur: nunquam enim
extenditur ad alias personas, etiam si de nouo illi
communitati adiungantur: quia non communitas
vt sit, sed singulæ personæ ligatæ fuerant: quod se-
cus est in interdicto generali. Atque eadem ratione
idem dicendum est de interdicto locali, quoad par-
tem adiectam loco interdicto, si reuera eius efficiat-
ur pars, sitque minus præcipua, & quasi accessoria:
quia eadem proportionalis ratio in illa locū habet.
Quod verum est tam in interdicto particulari loci,
quam in generali: quia vterque locus est quoddam
totum, & vtrique fieri potest alicuius partis adiectio,
qua facta nihilominus semper idem locus manet, in
quem per se, ac directe latum est interdictum: & ideo
semper totus ille locus interdictus manet. Nam,
vt dixit Bartholus in l. Si conuerteris, §. Nulla, ff. de Pi-
gnoratitia actione, locus adiectus alteri, si vnus cum
eo efficiatur, cui adiectur, legibus eius, cui adiectus
est gubernatur. Oportet autem, vt locus addatur
loco: nam si addatur personæ, non fit vnus locus,
nec propterea communicatur interdictum: vt licet
regnum Lusitanie sit additum Regi Castellæ, ni-
hilominus interdicto regno Castellæ, non esset in-
terdictum regnum Lusitanie, quia non est additum
regnum, regno, ita vt ex vtroque factum sit vnum
politicum corpus. Necessè est etiam, vt maneati-
dem locus, vel idem populus, moralit. & humano
modo loquendo: nam si tanta sit additio, vt vincat,
& superet pars addita, & non interdicta: vel etiam
tanta sit mutatio, vt neuter locus manere censetur,
sed nouus consurgere, non solum non afficitur in-
terdicto id quod additur, verum potius totum in-
terdictum cessabit, quia destructū est subiectū eius.

Vltimo circa personam, quæ interdicatur, dubi-
tari potest, an per interdictum generale personale
possit quis se ipsum interdicere. Quod dubium non
habet locum in interdicto speciali: iam enim de cen-
sura in communi ostendimus, neminem posse seip-
sum censura ligare. Quod maxime verum est de
censura directe lata in seipsum qualis est omnis cen-
sura personalis. At vero mediate, & per redundan-
tiam, prout fieret per interdictum generale, non vi-
detur hoc repugnare: quia qui immediate interdi-
citur, quid distinctum est à persona ferente interdi-
ctum, saltem vt totum à parte: ergo hoc satis est, vt
possit aliquis & ferre interdictum in aliquam com-
munitatem, à quo illo modo distinguitur, vt Epi-
scopus in totum Clerum: & simul possit ligari inter-
dicto illo tanquam pars illius communitatis. Et cō-
firmatur à contrario: nam communitas interdicere
potest aliquod membrum suum, vt supra de censu-

ra in communi dictum est: ergo & pars potest inter-
dicere communitatem, & quasi per consequens, &
concomitanter seipsum vt partem eius, sicut Rex su-
is legibus obligat regnum, & concomitanter seip-
sum, & Pontifex concedendo indulgentiam com-
munitati, concedit sibi.

Respondetur nihilominus, hoc non posse fieri,
sed quotiescunque aliquis interdicat communita-
tem, cuius ipse videtur esse pars sub aliqua ratione,
non interdicat illam vt talem, seu vt ipsum compre-
hendit, sed sub alia magis particulari: vt quando E-
piscopus interdicat suum Clerum, respiciat illum vt
corpus distinctum à se: aliqui etiam Papa interdici-
endo, v. g. generale Concilium, possit hoc modo
seipsum interdicere: quod plane falsum est. Ratio
vero est, quia ligare aliquem interdicto pertinet ad
iurisdictionem coercitiuam: nemo autem potest ha-
bere hanc iurisdictionem in seipsum nec directe, nec
per redundantiam, quia repugnat actui talis iuris-
dictionis, qui de se coactionem includit. Item ille,
qui interdicat, debet esse superior: nemo autem ha-
bet iurisdictionem superioris in totam aliquam com-
munitatem includendo seipsum, vt per se satis con-
stat, & ita facile soluitur rationes dubitandi in con-
trarium obiectæ.

SECTIO III.

Quam ob causam ferri possit interdi-
ctum.

In hac sectione explicanda est causa si-
nalis interdicti, cuius cognitio maxi-
me pendet ex causa, seu culpa: propter
quam ferri potest. Nam cetera omnia,
quæ de hac causa dici poterant, per se,
& ex superioribus satis nota sunt. Nam cum vna-
quæque res sit propter suum effectum, omnes effe-
ctus proprii interdicti possunt dici finis eius: tamen
cum hi effectus sint poenales, non sunt propter se in-
tenti, sed propter alia, scilicet propter punitionem,
vel emendationem delicti. Cum ergo in superiori-
bus dictum sufficienter sit de eius effectibus, solum
superest declarandum, quæ sit causa, ob quam & in-
terdictum, & effectus eius possunt imponi. Quia ve-
ro in diuersis speciebus interdicti diuersæ causæ re-
quiruntur, ideo de singulis melius dicemus: nam in
communi solum dicere possumus ea, quæ commu-
nia sunt omnibus censuris: nimirum interdictum
cum sit poena, & ex suo genere grauissima, non posse
ferri, nisi propter culpam sibi proportione natam, vt
supra in proprio loco ostendimus.

Dico ergo primo, interdictum personale specia-
le non potest in aliquem ferri nisi propter propriam
culpam eius, quam oportet esse mortalem: si inter-
dictum simpliciter, & absolute feratur: possit autem
sufficere venialis, si interdictum nimis limitatum,
& leue imponeretur. Prima pars communis est, &
probatum facile, quia interdictum cum sit poena, re-
quirat culpam: sed cum in aliquem in particulari im-
ponitur, est propria, & specialis poena illius tantum:
ergo requirit culpam eius, & alias nec rationabiliter,
nec iuste talis poena imponeretur.

Secunda pars & per se, & ex dictis in simili de sus-
pensione, & excommunicatione nota est: nam sine
dubio interdictum integrum est grauissima poena,
quia priuat hominem maximis bonis, scilicet spiri-
tualibus, ad quæ habet ius: ergo non potest iuste ferri
propter leuem culpam. Vltima vero pars decla-
ratur, quia potest interdictum ferri non in totum,
sed ex parte, vt dictum est de ingressu Ecclesie, &
possit similiter ferri interdictum ab usu commu-
nionis ad breue tempus: ergo interdictum sic limi-
tatum possit ferri propter solum venialem culpam.
Patet consequentia, quia tale interdictum non est
gra-